

5. พัฒนาการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคหนองพยาธิในโรงเรียน ตชด.

1. สถานการณ์

โครงการควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอบ้านโคก อำเภอท่าปลา(ปัจจุบันอยู่ในเขตรับผิดชอบอำเภอน้ำปาด)มีพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

1.โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 13 ต.ท่าแขก อำเภอน้ำปาด (เมื่อตอนเริ่มโครงการอยู่ในเขตอำเภอน้ำปาด ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์)

2. โรงเรียน ตชด.ยอดโพธิ์ทอง1 ต.บ่อเปี้ย อ.บ้านโคกจ.อุดรดิตถ์

3. โรงเรียน ตชด.บุญธรรม-บุญพริ้ง ต.บ่อเปี้ย อ.บ้านโคก จ.อุดรดิตถ์

โดยมีตัวชี้วัด คือ อัตราการติดเชื้อหนองพยาธิ ลดลงอย่างน้อยร้อยละ 5 ของปีที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์ ดังนี้

1.เพื่อตรวจคัดกรองโรคหนองพยาธิของนักเรียนในโครงการพระราชดำริฯ

2.เพื่อลดอัตราการติดเชื้อและความรุนแรงของโรคหนองพยาธิของนักเรียนในโครงการพระราชดำริฯ

2. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงาน พัฒนาระบบควบคุม ป้องกันโรคหนองพยาธิของจังหวัดอุดรดิตถ์

2.1 ส่งเสริมการควบคุม ป้องกัน โรคหนองพยาธิของจังหวัดอุดรดิตถ์

2.1.1 สสจ.กำหนดเป้าหมายงานควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอบ้านโคก และอำเภอน้ำปาด

2.1.2 สสจ.ชี้แจงนโยบายการดำเนินงานควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ ทางออนไลน์

2.1.3 สสจ.ประสานแผนการดำเนินงานของ สสอ./รพช.เพื่อสนองตัวชี้วัด เช่น จัดกิจกรรมการตรวจหนองพยาธิในโรงเรียนเป้าหมายหากตรวจพบต้องได้รับยารักษาทุกราย มีแผนที่จะออกสนับสนุน อุปกรณ์ การตรวจหาไข่พยาธิ พร้อมการตรวจ เยี่ยมเสริมพลัง ผู้รับผิดชอบจากการนิเทศ

-มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ/โครงการควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดารและในพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริฯ จ.อุดรดิตถ์ปีงบประมาณ 2567

2.1.4.ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการโรคติดต่อทาง อาหารและน้ำ โรคหนองพยาธิ มะเร็งท่อน้ำดี และหนองพยาธิอื่นๆ โดยผ่านระบบออนไลน์ Zoom meeting ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567

2.1.5 สสจ.กำกับ ติดตาม อำเภอให้ดำเนินการของอำเภอ ให้มีแผนงานรองรับในพื้นที่เป้าหมาย

2.2 การสื่อสารความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์ การป้องกันโรคหนองพยาธิของจังหวัดอุดรดิตถ์

2.2.1 ส่งเสริมให้การสุศึกษาเป้าหมายงานควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอบ้านโคก น้ำปาด

-มีการนิเทศติดตาม คปสอ.น้ำปาด และ บ้านโคกในการนิเทศ โดยบูรณาการร่วมได้แก่ งานควบคุมโรคติดต่อ งานส่งเสริมสุขภาพ งานอนามัยและสิ่งแวดล้อม ทันตสาธารณสุข สำนักงานควบคุม ป้องกันโรคที่2 พิษณุโลก โรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอน้ำปาด บ้านโคก วันที่ 7-8 มีนาคม 2567 มีผลการดำเนินการดังนี้

1.ด้านการส่งเสริมสุขภาพ มีการตรวจภาวะโภชนาการของเด็ก พัฒนาการ ซึ่งมีการติดตามทุกเดือน และมีการตรวจสุขภาพเด็กนักเรียนเช่น ตรวจผม ตรวจฟัน ตรวจเล็บ ตรวจตา เป็นต้น

2.ด้านทันตกรรม จะมีทันตสาธารณสุขเข้ามาตรวจสุขภาพช่องปากประจำทุกปี มีการให้ความรู้เรื่องการแปรงฟันที่ถูกต้อง

3.ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม คุณภาพน้ำดื่มและน้ำใช้ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 พิษณุโลก ร่วมกับ กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อม สสจ.อุดรธานี , สสอ.บ้านโคก และ รพ.บ้านโคก เข้ามาตรวจคุณภาพน้ำดื่มและน้ำใช้ให้ทุกปี ซึ่งผลการตรวจคุณภาพน้ำของ รร. ดชด. ทั้ง 2 แห่ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน การตรวจหาโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ที่มีคนปรุงอาหารในห้องครัวโรงเรียน เชียง ภาชนะใส่อาหาร ของเด็กนักเรียน เป็นต้น

4.ด้านการควบคุมโรค เช่น โรคที่พบบ่อยในโรงเรียน โรคมือ เท้า ปาก ,โรคไข้เลือดออก, ท้องเสีย, โรคตาแดง, Covid-19 ทาง รพ.บ้านโคก สสอ.บ้านโคก และ รพ.สต.ห้วยไผ่ ได้เข้าไปให้ความรู้กับเด็กนักเรียนประจำทุกปี

ผลการดำเนินการโครงการหนองพยาธิจังหวัดอุดรธานี ปี 2567

ปี	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567	
	จำนวนนักเรียนทั้งหมด(คน)	ร้อยละตรวจพบพยาธิ (%)	จำนวนนักเรียนทั้งหมด(คน)	ร้อยละตรวจพบพยาธิ (%)	จำนวนนักเรียนทั้งหมด(คน)	ร้อยละตรวจพบพยาธิ (%)
ราชประชานุเคราะห์ 13	183	0	171	1.16	172	0
ดชด.ยอดโพธิ์ทอง 1	47	0	44	0	44	0
ดชด.บุญธรรม-บุญพริ้ง	46	0	70	0	72	0
รวม	276	0	285	1.16	288	0

ที่มา: สรุปรายงานโครงการหนองพยาธิ ปี 2567

จากการตรวจอุจจาระเด็กนักเรียนเป้าหมายเพื่อหาไข่พยาธิจ่ายยารักษาเด็กนักเรียนในกรณีพบไข่พยาธิ และจ่ายยาป้องกัน หนองพยาธิ ตลอดจนให้สุขศึกษาเด็กนักเรียนและประชาชนในการป้องกันโรคหนองพยาธิ

สาธารณสุขอำเภอได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังนี้

-ตรวจหาไข่หนองพยาธิ ในนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 13 จำนวน 172 ราย ไม่พบ และให้สุขศึกษาทุกราย

สาธารณสุขอำเภอบ้านโคกได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังนี้

-ตรวจหาไข่หนองพยาธิ ในนักเรียนโรงเรียนดชด.ยอดโพธิ์ทอง จำนวน 44 ราย ไม่พบ และให้สุขศึกษาทุกราย

-ตรวจหาไข่หนองพยาธิ ในนักเรียนโรงเรียน ดชด.บุญธรรม-บุญพริ้ง จำนวน 72 ราย ไม่พบ และ ให้สุขศึกษาทุกราย

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

- ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย

ขาดบุคลากรด้านการตรวจหนองพยาธิและกล้องจุลทรรศน์

- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ

เป็นการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการเป็นประจำทุกปีทั้งการตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิและการให้สุขศึกษากลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติตัวการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากโรคพยาธิอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้รับความร่วมมือจากทางผู้บริหารคณะครูเป็นอย่างดี ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การตรวจ ยารักษาป้องกันโรคหนองพยาธิและสนับสนุนบุคลากรช่วยตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิจาก สคร.2 พิษณุโลก

4.แผนการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ปี 2568

ประเด็นปัญหา	กลยุทธ์/กลยุทธ์ย่อย/กิจกรรมหลัก
1. การพัฒนาระบบควบคุม ป้องกันโรค หนองพยาธิที่ต่อเนื่อง	<p>กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบควบคุม ป้องกัน โรคหนองพยาธิของจังหวัดอุดรธานี</p> <p>กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาระบบควบคุมป้องกัน โรคหนองพยาธิของจังหวัดอุดรธานี (เป้าหมายกลยุทธ์/Key Word :พื้นที่โรงเรียนเป้าหมายมีการป้องกันโรค หนองพยาธิได้รับการพัฒนา)</p> <p>(ตัวชี้วัดกลยุทธ์/KPI : นักเรียนโรงเรียนเป้าหมายได้รับการตรวจพบโรคหนองพยาธิ และได้รับการรักษาร้อยละ 100)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 กำหนดเป้าหมายงานควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริอำเภอบ้านโคกน้ำป่าด</p> <p>กิจกรรมที่ 2 ชี้แจงการดำเนินงานควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริทางออนไลน์</p> <p>กิจกรรมที่ 3 สสอ./รพ.ดำเนินงานตรวจโรคหนองพยาธิในนักเรียนถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ</p> <p>กิจกรรมที่ 4 นักเรียนและญาติ ที่ได้รับการตรวจพบโรคหนองพยาธิได้รับการรักษา</p>
2. กลุ่มเป้าหมายขาดความเข้าใจโรค หนองพยาธิและมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี	<p>กลยุทธ์ที่ 1.2 การสื่อสารความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์ (เป้าหมายกลยุทธ์/Key Word :พื้นที่โรงเรียนเป้าหมายมีการให้ความรู้และสื่อสารความเสี่ยงโรคหนองพยาธิ)</p> <p>(ตัวชี้วัดกลยุทธ์/KPI : นักเรียนโรงเรียนเป้าหมายได้รับการให้ความรู้โรคหนองพยาธิและสื่อสารความเสี่ยงออนไลน์)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 จัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์โรคหนองพยาธิทางช่องทางออนไลน์</p> <p>กิจกรรมที่ 2 แจกเตือนอันตรายจากโรคหนองพยาธิแก่นักเรียนโรงเรียนเป้าหมายให้ได้รับความรู้โรคหนองพยาธิ</p>
3.ขาดการบูรณาการในระดับพื้นที่	<p>กลยุทธ์ที่ 1.3 การบูรณาการดำเนินการควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนถิ่นทุรกันดาร และพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ</p> <p>(เป้าหมายกลยุทธ์/Key Word :มีการบูรณาการดำเนินการควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ)</p> <p>(ตัวชี้วัดกลยุทธ์/KPI : มีแผนงานและบทบาทร่วมกันในการควบคุมโรคหนองพยาธิตลอดจนสุขภาพองค์รวมในนักเรียนถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 สสจ.ประสานงานกับกลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ, อนามัยสิ่งแวดล้อม, ควบคุมโรคร่วมนิเทศเสริมพลังพื้นที่โรงเรียน ถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ</p> <p>กิจกรรมที่ 2 ประสานโรงเรียน ตชด. และ อปท.โรงพยาบาลและสสอ. เพื่อกำหนดแผนงานและบทบาทร่วมกันในการควบคุมโรคหนองพยาธิตลอดจนสุขภาพองค์รวมในนักเรียนถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ</p>

ประเด็นปัญหา	กลยุทธ์/กลยุทธ์ย่อย/กิจกรรมหลัก
4.ขาดการติดตามในระดับพื้นที่	<p>กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 การติดตามและประเมินผลการป้องกัน โรคหนองพยาธิของจังหวัดอุดรดิตถ์</p> <p>(เป้าหมายกลยุทธ์/Key Word :มีระบบการติดตาม ประเมินผลการป้องกันโรคหนองพยาธิของจังหวัดอุดรดิตถ์</p> <p>(ตัวชี้วัดกลยุทธ์/KPI : ร้อยละ 100 ของโรงเรียนได้รับการติดตาม)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 สสจ.ออกนิเทศและติดตามการดำเนินงานควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การรายงานผลการดำเนินงานควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริ ให้กรมควบคุมโรคทราบ</p>

5.ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการนิเทศงานแบบบูรณาการโดยกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง และทบทวนการฝึกการใช้กล้องจุลทรรศน์ในระดับอำเภอ/ตำบล เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่มีการย้ายและเกษียณราชการ

ผู้รับผิดชอบ

1.ชื่อ นายกฤษณ์ จันทร์เส็ง ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ เบอร์โทรศัพท์ : 0805616599

ID Line : 0805616599

2.ชื่อ นายทรัสดี ก้อนอาทร ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ เบอร์โทรศัพท์ : 0815321631

ID Line : trussadee